

Information till förskolepersonal

Streptokockinfektioner inom förskoleverksamheten

Infektioner orsakade av streptokocker är ett vanligt problem inom förskoleverksamheten. Dessa bakterier kan orsaka halsfluss, impetigo (svinkoppor), scharlakansfeber, nagelbandsinfektion eller klåda/rodnad i eller runt underliv/ändtarmsöppning. Hos barn som är yngre än 3 år kan feber och varig snuva vara de enda symtomen. Infektionerna kan vara allt från mycket milda till svår sjukdom som kräver sjukhusvård. Det finns även många barn i förskoleåldern som är bärare av streptokocker i svalget utan att ha några sjukdomssymtom.

Smittvägar och smittspridning

Bakterierna sprids genom hostning, nysningar och saliv, så kallad droppsmitta. De sprids även när människor har direktkontakt via händer, sårvätska eller saliv. Smittan kan också spridas via leksaker eller fuktiga textilier.

Det tar 1–3 dagar från att man smittats till att sjukdomen bryter ut. Barn som endast bär på bakterierna utan att ha symtom bör inte behandlas med antibiotika. En person med symtom är mer smittsam än en frisk bärare. Hudinfektioner smittar lättare än halsfluss.

Åtgärder vid misstanke om utbrott i barngrupp

Vid misstanke om att streptokockinfektioner drabbat många barn i en förskoleverksamhet bör man först göra en kartläggning över hur många som kan vara drabbade, och vilka typer av infektioner som finns bland barnen. Är det några få drabbade handläggs de av sin ordinarie hälsocentral. Är en tredjedel eller flera drabbade inom en treveckorsperiod handläggs det som ett utbrott av den mottagning som har områdesansvar (barnavårdscentral eller hälsocentral).

När du som förskolepersonal kontaktar mottagningen är det bra om du kan svara på följande frågor:

- *Är diagnosen säker?* Är någon provtagen?
- *Vilka är drabbade?* Enskild avdelning eller hela förskolan? Personal?
- *Hur många har drabbats och när?* Hur stor andel av barngruppen? Inom vilken tidsrymd? När började det?
- *Vilka symtom har förekommit?* Halsont, infekterade sår, t.ex. impetigo (svinkoppor) eller nagelbandsinfektioner eller scharlakansfeber.
- *Hur ser sjukfrånvaron ut?* Har alla streptokocksymtom eller förekommer sjukfrånvaro av andra orsaker?

Gör en lista på barn som sökt sjukvård och över deras provresultat, efter medgivande från föräldrarna.

Allmänna åtgärder vid utbrott

Smittspridningen kan begränsas genom god hygien. Vid långvariga eller återkommande problem med streptokocker bör förskolan skärpa hygienrutinerna i enlighet med sin egenkontroll, som bland annat bör innehålla följande punkter.

- Registrera och följ barnens sjukfrånvaro.
- Informera föräldrar genom att dela ut bladet "Information till vårdnadshavare".
- Informera all personal om läget.
- Barn och personal med streptokockinfektioner ska stanna hemma.
- Utan antibiotikabehandling krävs symtomfrihet innan man får återgå till förskolan.
- Den som behandlas med antibiotika kan återgå efter de första två behandlingsdygnen om allmäntillståndet så tillåter och man har sett effekt av behandlingen. Vid hudinfektioner kan det ta längre tid att bli smittfri. Såret ska vara torrt och utan sårskorpa. Vid tveksamhet bör ansvarig läkare rådfrågas.
- Var uppmärksam på infekterade sår och nagelband, klåda/rodnad i eller runt underliv eller analöppning.

Hygienåtgärder

- Tvätta händerna vid ankomst till förskolan, efter toalettbesök och blöjbyte samt före måltid. Glöm inte måltider där man äter utan bestick (smörgåsar eller fruktstund).
- Undvik buffé/självserving, låt i stället en vuxen servera all mat.
- Undvik fingrar i maten. Tänk på osten, den vidrörs av många händer.
- Använd inga gemensamma muggar.
- Använd pappershanddukar i stället för textil.
- Undvik gemensamma aktiviteter mellan avdelningar. Storsamlingar bör ställas in under pågående utbrott.
- Byt ut barnets nappar och eventuella tandborstar.
- Tvätta textilier, t ex örngott, gosedjur och snuttefilter, i minst 60 grader.
- Rengör ytor, leksaker som barnen suger på och handtag grundligt.
- Undvik lek med modellera och ansiktsmålning under utbrottet.
- Ökad utevistelse.

För mer information se Socialstyrelsens bok **Smitta i förskolan** som finns att läsa på [Folkhälsomyndighetens hemsida](#)